

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **M. S.**, státní přísl. Kazachstán, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2016, čj. OAM-86/ZA-ZA11-P16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2017, čj. 45 Az 12/2016-30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení a shrnutí jeho dosavadního průběhu

[1] Rozhodnutím ze dne 1. 8. 2016, čj. OAM-86/ZA-ZA11-P16-2016, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, k jeho žádosti ze dne 29. 1. 2016; jednalo se v pořadí o druhou žádost žalobce o mezinárodní ochranu. Žalobce ve své žádosti uváděl, že má obavu z návratu do své vlasti, neboť v době studií odmítl účast na vojenském cvičení v Palestině v roce 1997. Následně se jej pokusil někdo zabít; domnívá se, že se jednalo o kazašské státní orgány. Dodnes mu přicházejí výzvy ke splnění vojenské služby. Obává se povolání do armády, nechce zabíjet, a v případě odmítnutí účasti v armádě i následného postihu. V pohovoru popsal mimo jiné i svůj dosavadní život v České republice – zmínil svůj legální i nelegální pobyt, včetně žádostí o udělení pobytových oprávnění. V ČR má zázemí, žijí zde jeho dvě děti a současná přítelkyně, v Kazachstánu nežije již přes 20 let.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke krajskému soudu, který ji rozsudkem označeným v záhlaví zamítl. K obavě žalobce z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu z důvodu odmítnutí účasti na vojenském cvičení, uvedl, že žalovaný neměl povinnost se tímto opětovně zabývat s odkazem na § 10a písm. e) zákona o azylu, neboť touto skutečností se zabýval již při posouzení první žádosti žalobce. Soud neshledal ani důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu, s tím, že poukázal na omezený soudní přezkum při aplikaci tohoto ustanovení žalovaným. Poukázal také na možnost využití příslušných institutů podle zákona o pobytu cizinců. Nucený nástup do ozbrojených sil nepovažoval bez přistoupení dalších okolností za důvod pro aplikaci § 14 nebo 14a zákona o azylu. Obava žalobce z uvěznění pro nesplnění vojenských povinností je navíc čistě hypotetická a žalobce se jí může vyhnout tím, že v případě povolání do armády, do ní nastoupí a svou povinnost splní. Dospěl k závěru, že žalobci po návratu do Kazachstánu bezprostředně nehrozí uvěznění, a v souvislosti s ním nelidské či ponižující zacházení. Soud uvedl, že rozhodnutí žalovaného je přezkoumatelné,

žalovaný se vypořádal se všemi skutečnostmi z pohledu všech forem mezinárodní ochrany, v odůvodnění rozhodnutí shrnul skutkový stav dostatečně zjištěný na základě zpráv o zemi původu, pohovoru se žalobcem atd., a dostatečně vyložil úvahy, kterými se řídil. Žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

II. Shrnutí kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) je přesvědčen, že kasační stížnost svým významem přesahuje jeho vlastní zájmy. Krajský soud se odklonil od ustálené judikatury NSS v otázce posouzení požadované intenzity odůvodněného strachu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu a co do požadované intenzity a důkazního břemene na straně žadatele ve vztahu k důvodným obavám z hrozby skutečného nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu.

[4] Neudělení humanitárního azylu není dostatečně odůvodněno. Ve správním řízení sdělil stěžovatel vážné důvody ve smyslu § 14 zákona o azylu. Úvaha správního orgánu je přezkoumatelná do té míry, že musí být v souladu s pravidly logického usuzování a premisy takového úsudku musí být zjištěny řádným procesním postupem. Žalovaný ani krajský soud nereflektovali tyto požadavky. Krajský soud nesprávně posoudil otázku aplikace § 12 zákona o azylu, neboť stěžovatel ve správním řízení uvedl všechny podstatné okolnosti týkající se jeho odůvodněného strachu z pronásledování, a to zejména z důvodu nenastoupení na cvičení v rámci vojenského výcviku, neboť se nechtěl podílet na zabíjení Palestinců. Krajský soud také nesprávně posoudil důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. K jejímu udělení postačí naplnění hrozby nižší intenzity než v případě § 12 písm. b) zákona o azylu. Ve správním řízení přitom vyšly dostatečně najevo skutečnosti rozhodné pro udělení mezinárodní ochrany – existuje reálná hrozba vážné újmy, a to především z důvodu postihu ze strany státních orgánů pro odmítnutí výkonu vojenských povinností. Krajský soud potvrdil nezákonné a nepřezkoumatelné rozhodnutí žalovaného, čímž zatížil vadou nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti i své rozhodnutí.

[5] Žalovaný odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnosti zamítl.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil, zda kasační stížnost splňuje formální náležitosti, a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je v řízení zastoupen advokátem.

[7] Po posouzení přípustnosti kasační stížnosti je třeba se zabývat otázkou, zda stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne pro nepřijatelnost. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39. O přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které zdejší dosud vůbec či plně neřešil nebo (2) právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, (3) je potřeba učinit judikaturní odklon, anebo (4) je v napadeném rozhodnutí krajského soudu zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] K námitce nepřezkoumatelnosti NSS uvádí, že krajský soud přehledně popsal rozhodný skutkový stav a s žalobními námitkami stěžovatele se řádně, dostatečně a srozumitelně vypořádal. Napadený rozsudek splňuje požadavky kladené judikaturou na přezkoumatelnost rozhodnutí (viz např. rozsudek NSS ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73). Stejně tak i žalovaný se vypořádal se všemi důvody z pohledu všech forem mezinárodní ochrany,

pokračování

v odůvodnění rozhodnutí shrnul skutkový stav věci a vyložil úvahy, kterými se při posouzení věci řídil. Ani jeho rozhodnutí proto nelze považovat za nepřezkoumatelné, jak namítá stěžovatel.

[9] Stěžovatel se obával pronásledování za jeho politické projevy, přičemž tímto projevem bylo odmítnutí nástupu k vojenskému cvičení v Palestině v průběhu studia na vojenské škole. Toto tvrzení bylo správními orgány a následně i soudem posouzeno, včetně srozumitelného odůvodnění, proč nelze k opakovaným tvrzením v nové žádosti přihlížet. NSS k tomu dodává, že ke skutečnostem opětovně namítaným v nové žádosti o mezinárodní ochranu a mírou jejich přípustnosti ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu se zabýval např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2009, čj. 1 Azs 104/2008-61.

[10] K otázce aplikace § 14 zákona o azylu se NSS také již nesčetněkrát vyjádřil. Úvahy správního orgánu o neudělení tzv. humanitárního azylu podléhají omezenému soudnímu přezkumu; jedná se o kombinaci neurčitěho právního pojmu „okolnosti hodné zvláštního zřetele“ a správního uvážení (srov. rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 47/2003-48). K aplikaci § 14 zákona o azylu a okolnostem zvláštního zřetele hodným se NSS vyjádřil např. v rozsudku ze dne 31. 3. 2010, čj. 6 Azs 55/2009-71, s tím, že humanitární azyl je možné udělit „*např. osobám zvláště těžce postiženým nebo nemocným, osobám přicházejícím z oblastí postižených humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory.*“ Žalovaný vzal v úvahu rodinnou situaci stěžovatele, možnost realizace styku s dětmi, atd., jeho zdravotní stav a věk, a dospěl k závěru, že žádá ze zjištěných okolností není důvodem pro udělení humanitárního azylu (viz s. 10 rozhodnutí žalovaného). Krajský soud následně v souladu s judikaturou NSS uvedl, že stěžovatel žádné relevantní okolnosti netvrdil a současně upozornil na volnou správní úvahu žalovaného (srov. rozsudky NSS ze dne 15. 10. 2003, čj. 3 Azs 12/2003-38, ze dne 22. 1. 2004, čj. 5 Azs 47/2003-48, a ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004-55). Krajský soud zjevně nepochybil při výkladu práva; námitka stěžovatele je nepřijatelná

[11] Odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby (příp. nástupu do zbrojených sil), která je v zemi původu povinná, nepovažuje soud bez dalšího za důvod pro udělení azylu, není-li takové odmítání spojeno s *reálně* projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím (viz rozsudky NSS ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 4/2004-49, ze dne 9. 6. 2008, čj. 5 Azs 18/2008-83, ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012-44). Stěžovatel neuvedl žádné okolnosti objektivní ani subjektivní povahy, které by mu v jejím splnění bránily. Jeho obava, že by byl nucen sloužit ve speciálních jednotkách v zahraničí (a zabíjet), je pouhou spekulací. Stěžovatel ostatně netvrdil, že obdržel povolávací rozkaz do armády. Krajský soud i žalovaný poukázali na skutečnost, že Kazachstán není v současné době v žádném ozbrojeném konfliktu.

[12] Obava stěžovatele z uvěznění v případě nesplnění vojenských povinností, s tím, že se obává nelidského zacházení ve věznicí, nespĺňuje z výše uvedených důvodů test existence *reálného nebezpečí vážné újmy* ve smyslu § 14a odst. 2 (k tomu viz např. rozsudky NSS ze dne 30. 9. 2008, čj. 5 Azs 66/2008-70; ze dne 31. 10. 2008; čj. 5 Azs 50/2008-62). Z hlediska určení *reálného nebezpečí vážné újmy* je přitom významná také skutečnost, že stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu několik let (cca 20 let) po opuštění země svého původu a navíc v situaci, kdy mu nespĺvedčí žádný pobytový titul (např. rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2009, čj. 6 Azs 41/2008-141; rozsudek ze dne 10. 2. 2006, čj. 4 Azs 129/2005-54, rozsudek ze dne 20. 10. 2005, čj. 2 Azs 423/2004-81). Jak vyplývá z judikatury NSS, žádosti o mezinárodní ochranu podané několik let po příjezdu do ČR a v době, kdy žadatel ztratí veškerá oprávnění k pobytu, často spĺvedčí také o jejich účelovosti (viz rozsudek ze dne 20. 10. 2005, čj. 2 Azs 423/2004-81; usnesení ze dne 10. 2. 2006, čj. 4 Azs 129/2006-41).

IV. Závěr a náklady řízení

[13] NSS závěrem uvádí, že neshledal důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Situace stěžovatele a jím vznesené námitky nepřináší žádnou novou právní otázku, kterou NSS dosud neřešil, či potřebu se od dříve přijatého řešení odchýlit, anebo otázku, kterou NSS řešil v rámci jednotlivých senátů odlišně. Nedošlo ani k žádnému natolik zásadnímu pochybení, které by mohlo mít dopad do právního postavení stěžovatele.

[14] Při posouzení přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud přihlédl také ke skutečnosti, že kasační námitky stěžovatele jsou z velké části formulovány velmi obecně, bez bližšího uvedení konkrétních okolností daného případu.

[15] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost odmítl podle § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. července 2017

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu